

به وقت تفکر

در خانه همگام با مدرسه

درس نامه

مطالعات اجتماعی پنجم دبستان

فصل ۴ (زیارت مکان های مقدس)

درس ۱۶ (مدینه شهر پیامبر(ص))

دبستان پسرانه دکتر قریب منطقه ۱۸ آموزش و پرورش تهران

سال تحصیلی : ۹۸-۹۹

۱- مسجد الحرام:

یا مسجد العظم ، بزرگترین مسجد اسلام و قبله گاه مسلمانان است ، مسجد الحرام در شهر مکه در کشور عربستان سعودی قرار دارد.

۲- مسجد النبی :

یا مسجد پیغمبر ، یکی از سه مسجد مهم مسلمانان در کنار مسجد الحرام و مسجد الاقصی است همچنین چون آرامگاه پیامبر اسلام (ص) در آن واقع شده است به حرم محمد یا حرم نبوی (ص) نیز مشهور است و از زیارتگاه های مهم مسلمانان به شمار می رود. نام قدیمی این شهر یثرب بوده است.

۳- هجرت پیامبر (ص) :

واقعه ی هجرت پیامبر (ص) و همراهانش از شهر مکه به یثرب است این واقعه منجر به ایجاد اولین حکومت اسلامی در یثرب شد و به علت اهمیتش در اسلام مبداء تاریخ مسلمانان در دو تقویم هجری خورشیدی و هجری قمری در این سال گرفته شده است.

۴- گروهی از کافران تصمیم گرفتند پیامبر (ص) را شبانه در خانه شان به قتل برسانند. پیامبر (ص) به اراده ی خداوند از تصمیم آن ها با خبر شدند و ماجرا را با حضرت علی (ع) در میان گذاشتند . حضرت علی (ع) داوطلب شدند تا برای حفظ جان پیامبر ، شب در بستر ایشان بخوابند و ایشان از مکه بروند و به یثرب سفر کنند.

۵- به سفر پیامبر از مکه به مدینه (یثرب) هجرت می گویند.

۶- نخستین کار پیامبر (ص) در شهر مدینه ، ساختن مسجد و سپس تشکیل حکومت اسلامی بود .

۷- مسجد علاوه بر محل عبادت و نماز ، مکانی برای آموزش و تربیت ، داوری و حل اختلاف ، مشورت و تصمیم گیری درباره ی مسائل مهم بود .

۸- جهاد در راه خدا :

پیامبر (ص) جنگ و خونریزی را دوست نداشتند . اما چون می دیدند که دشمنان از مخالفت با مسلمانان و اذیت آنها دست بر نمی دارند .

به فرمان خدا برای حفظ دین و دفاع از مسلمانان بارها با دشمنان جنگیدند. به این نوع جنگ (جهاد در راه خدا) می گویند.

۹- مهم ترین جنگ هایی که پیامبر (ص) در آنها شرکت داشتند عبارت اند از : بدر ، احد ، خندق ، یا احزاب

۱۰- فتح مکه :

دعوت به اسلام با استقبال روبرو می شد ، ولی با وجود این ، کافران از مخالفت و جنگ با مسلمانان دست بر نمی داشتند. سرانجام پیامبر (ص) با سپاهی عظیم به طرف مکه حرکت کردند .

۱۱- سر دسته ی مخالفان پیامبر :

ابوسفیان که سر دسته ی مخالفان پیامبر در مکه بود ، با دیدن لشکر نیرومند اسلام فهمید که مقاومت بی نتیجه است و اعلام کرد که مسلمان شده است.

۱۲- به دنبال مسلمان شدن ابوسفیان ، سردسته ی مخالفان ، دیگر مخالفان نیز تسلیم شدند و به این ترتیب ، مسلمانان بدون جنگ و خونریزی ، شهر را فتح کردند.

۱۳- پس از فتح مکه ، پیامبر (ص) وارد خانه ی کعبه شد ، بت ها را شکست و از آنجا بیرون ریخت و دستور داد که بر بام کعبه اذان بگویند ، بلان که از یاران نزدیک پیامبر بود بر بام کعبه اذان گفت .

۱۴- پیامبر (ص) در سن ۶۳ سالگی در شهر مدینه رحلت فرمودند . آرامگاه ایشان در مسجد النبی است.

۱۵- ویژگی اخلاقی پیامبر اکرم (ص)

پیامبر اکرم (ص) با رفتار و کردار نیکوی خود به مردم درس می دادند.

ایشان مانند مردم عادی زندگی می کردند . خانه ، غذا و لباس ایشان ساده بود . هرگز خود را از دیگران برتر نمی دانستند نسبت به دوستان و مومنان مهربان و به کافران و دشمنان ، سرسخت بودند .

۱۶- پیامبر اکرم (ص) کودکان را بسیار دوست می داشتند.

۱۷- پیامبر اکرم (ص) همواره با چهره ی خندان و اخلاق خوش با مردم روبرو می شدند.

۱۸- رفتار و کردار ایشان بهترین سرمشق و الگو برای ماست .